

Mart Helme

.08.2022 nr 1-6/22-66/2

Kollektiivne pöördumine
„Mart Helme Riigikogust välja!“

Austatud härra Helme

Riigikogule esitati 21 860 allkirjaga kollektiivne pöördumine „Mart Helme Riigikogust välja!“, mille kontaktisik on Gete Kauge.

Riigikogu menetleb kollektiivseid pöördumisi Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse peatüki 18² „Kollektiivsete pöördumiste menetlemise kord“ alusel. Riigikogu juhatus edastas kollektiivse pöördumise „Mart Helme Riigikogust välja!“ 17. mai 2022. a otsusega nr 88 edasiseks menetlemiseks põhiseaduskomisjonile.

Kollektiivse pöördumisega soovitakse Riigikogu liikme Mart Helme Riigikogust tagasiastumist. Pöördumises heidetakse ette Mart Helme sõnakasutust ja tuuakse näiteid erinevate väljaütlemiste kohta. Pöördumisest selgub, et üheks selle esitamise ajendiks oli Mart Helme sõnavõtt Riigikogu 13. aprilli 2022. a täiskogu istungil välismaalaste seaduse ja kõrgharidusseaduse muutmise seaduse eelnõu (516 SE) esimese lugemise arutelul.

Põhiseaduskomisjon arutas pöördumist 11. augusti 2022. a istungil pöördujate esindaja osavõtul.

Komisjon leidis, et pöördumise lahendamine ei ole põhiseaduskomisjoni pädevuses. Põhiseaduse paragrahv 64 loetleb üles, mis juhul lõpevad riigikogu liikme volitused enne tähtaega: 1) tema asumisega mõnda teise riigiametisse; 2) teda süüdi mõistva kohtuotsuse jõustumisel; 3) tema tagasiastumisega seaduses sätestatud korras; 4) kui Riigikohus on otsustanud, et ta on kehtvalt võimetu oma ülesandeid täitma; 5) tema surma korral. Riigikogu liikme volituste lõppemise aluseid ja tagasiastumist reguleerib Riigikogu liikme staatuse seadus. Tagandamist läbi kollektiivse pöördumise seadus ette ei näe. Samuti ei näe seadus ette, et Riigikogu või Riigikogu komisjon saaks vastu võtta otsuse Riigikogu liikme tagasiastumise kohta.

Komisjon otsustas vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 152¹³ punktile 3 edastada pöördumine Mart Helmele. Komisjon leidis, et kuna pöördumise sisu on suunatud Riigikogu liikme Mart Helme tagasiastumisele, siis on pädevus tagasiastumise üle otsustamisel Mart Helmel endal.

Komisjon taunis Mart Helme kohatud väljaütlemisi Ukraina sõjapõgenikest naiste suhtes Riigikogu 13. aprilli 2022. a täiskogu istungil välismaalaste seaduse ja kõrgharidusseaduse muutmise seaduse eelnõu (516 SE) esimese lugemise arutelul:
Väljavõte stenogrammist (kättesaadav [Riigikogu kodulehel](#)):

Mart Helme: ..... Kas koalitsioonisaadikud saavad aru, et me oleme juba kaotanud, eesti rahvas, eestikeelsed valijad on juba kaotanud Tallinna linna? Kas nad saavad aru, et me oleme juba kaotanud Ida-Virumaa suured linnad ja Ida-Virumaa praktiliselt tervikuna? Meie, eestlased, ei otsusta seal. Otsustavad need, kes on tihtipeale ka Vene kodanikud. Nüüd teeme ukсед-aknad pärani lahti, laseme kümned tuhanded inimesed siia sisse, uued inimesed, kelle kohta me ei tea, milline nende lojaalsus on. Ärge tulge mulle rääkima, et nad kõik on ukrainlased. Ei ole. Nad on Ukraina passiga, heal juhul Ukraina passiga venelased. Meil on juba kurioosumeid, kui nad on öelnud, et aga Putinil on õigus, õigesti teeb. Ukсед-aknad pärani lahti, mõtlemata sellele, mis on aasta pärast, mis on kümne aasta pärast, mis riigis me hakkame elama! Mõtlemata sellele.

*Mul on üks poeg arst. Suhtlen arstidega. Arstid ütlevad, et tervishoiupilt on kohutav. HIV tuleb tagasi. Ukrainast tassitakse meile sisse nakkushaigusi, mille kohta me oleme arvanud, et neid Eestis enam ei saa kunagi olla. Ei, nad tulevad meile tagasi, sest kümned tuhanded inimesed tulevad ja toovad neid meile siia. Aga need [inimesed] suhtlevad meiega. **Need naised, noored naised – me ei tea, mida nad siin tegema hakkavad. Võib-olla sajad, tuhanded naised nendest hakkavad prostitutsiooniga tegelema. Kes võtab mürki ja ütleb, et see nii ei lähe?***

Mul on tihtipeale selline tunne, et on kaks võimalust. Kas meie poliitiline eliit, see valgete parteide poliitiline eliit on totaalne lasteaed, kes ei saa aru ega olegi võimeline mõtlema, mis juhtub siis, kui pista kaks naela elektripistikusse, ja pistabki need sinna elektripistikusse, sest ta on laps, või on tõepoolest meil tegemist kahjuritega, inimestega, kes on manipuleerivad ja šantažeerivad, aga kes võib-olla ka oma liberaalsete vaadete tõttu lihtsalt vihkavad Eesti rahvast, vihkavad eesti keelt, vihkavad eesti kultuuri, (Juhataja helistab kella.) tahavad, et meie haridus oleks ingliskeelne, tahavad, et meie tänavakeel oleks venekeelne ...

Põhiseaduskomisjoni arutelu kajastub 11. augusti 2022. a istungi protokollis, mis on kättesaadav [Riigikogu kodulehel](#).

Palume Teid vastata pöördumise kontaktisikule Gete Kaugele (e-posti aadress on leitav lisas 2 pöördumise e-teates) ja informeerida vastusest ka põhiseaduskomisjoni.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Eduard Odinets
esimees

Lisa: 1. Kollektiivne_pöördumine.pdf
2. E-teade_AK.pdf

Teadmiseks: Kollektiivse pöördumise kontaktisik
Rahvaalgatus.ee

631 6443 pohiseadus.ametnik@riigikogu.ee